

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Vevelstad kommune

pr 31.12.2019

OPPSUMMERING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode. Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen ser på områder innenfor kommuneorganisasjonen, tjenesteområdene og selskaper som kommunen har eierinteresser i. Tabellen nedenfor gir en oppsummering av risikovurderingen som er gjort i Vevelstad kommune innenfor kommuneorganisasjon og tjenesteområdene. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår i de ulike kapitlene for områdene.

Tabell 1. Oppsummering av vurderingene innen kommuneorganisasjonen og tjenesteområdene

Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Barnehage	Offentlige anskaffelser	Økonomisk internkontroll
Sykehjem	Budsjett	Arbeidsgiverpolitikk
Hjemmetjeneste	Økonomisk situasjon	Internkontroll
	Organisering	IKT
	HMS	Barnevern
	Etikk og varsling	PPT
	Saksbehandling	Boliger
	Beredskapsplaner og ROS-analyser	Flyktninger
	Skole	Økonomisk sosialhjelp
	Voksenopplæring	Lege/legevakt/helsestasjon

	Kultur/barne- og ungdomstiltak	Byggesak
	Psykiatri og rus	Samferdsel
	Funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede	Miljø og klima
	Vann og avløp	Næring
	Plan	Eiendomsforvaltning
		Renovasjon
		Brann og redning

Risikovurderinger knyttet til kommunen sine eierinteresser er oppsummert i tabell 2. Revisors vurdering er at kommunen bør ha en generell eierskapskontroll over sine eierinteresser. Nærmere beskrivelse av datagrunnlag og vurderinger inngår kapittelet for selskap kommunen har eierinteresser i.

Tabell 2. Oppsummering av risikovurderingene innen eierskap og forvaltningsrevisjon i selskap.

Høy risiko	Moderat risiko	Lav risiko
Eierskapsmelding	Helgeland Kraft	Horn Gass
Vevelstad Eiendomsselskap AS	SHMIL	Helgeland Reiseliv

INNHOLDSFORTEGNELSE

Oppsummering.....	2
1 Innledning.....	7
2 Utviklingstrekk i overordnede rammebetingelser.....	8
2.1 Demografiske endringer	8
2.2 Klima, energi og beredskap	8
2.3 Kommunestruktur	9
2.4 Regelverksendringer	10
2.5 Økonomi og kontroll.....	10
2.6 Digitalisering.....	10
3 Vevelstad kommune	11
3.1 Utviklingstrekk i Vevelstad	11
3.2 Kommuneorganisasjonen	12
3.2.1 Kommunesamarbeid	13
3.2.2 Investeringsplaner.....	14
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	14
4 Risiko- og vesentlighetsvurdering	17
4.1 Kommuneorganisasjonen	17
4.1.1 Økonomi	17
4.1.2 Organisasjon.....	21
4.2 Tjenesteområdene.....	25
4.2.1 Oppvekst	25
4.2.2 Velferd	30
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	32
4.2.4 Teknisk drift	36
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	40
4.3.1 Eierskapskontroll.....	42
4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper	43
4.4 Forslag til tema for forvaltningsrevisjon.....	45
Vedlegg 1 Metode	47
Datagrunnlag	47
Kommunale dokumenter	47
Statistikk.....	47
Eksterne dokumenter	47
Intervju i kommunene	47
Vurderinger.....	47
Vurdering av risiko- og vesentlighet.....	47
Vurdering av metoden	50

Tabell

Tabell 1.	Oppsummering av vurderingene innen kommuneorganisasjonen og tjenesteområdene	2
Tabell 2.	Oppsummering av risikovurderingene innen eierskap og forvaltningsrevisjon i selskap	3
Tabell 3.	Om kommunen.....	11
Tabell 4.	Kommunesamarbeid	13
Tabell 5.	Vevelstad kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene.....	15
Tabell 6.	Økonomisk situasjon	18
Tabell 7.	Finansiering av driften	18
Tabell 8.	Økonomisk internkontroll.....	20
Tabell 9.	Sykefravær.....	22
Tabell 10.	Oppvekst.....	25
Tabell 11.	Oppvekst 2.....	26
Tabell 12.	Barnevern	28
Tabell 13.	Økonomisk sosialhjelp.....	30
Tabell 14.	Bolig.....	31
Tabell 15.	Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste).....	33
Tabell 16.	Kompetanse i helse og omsorg	33
Tabell 17.	Psykiatri og rusomsorg.....	35
Tabell 18.	Byggesak	37
Tabell 19.	Eiendomsforvaltning.....	38
Tabell 20.	Vann og avløp.....	38
Tabell 21.	Renovasjon	39
Tabell 22.	Eierandel til Vevelstad kommune i IKS.....	41
Tabell 23.	Eierandel til Vevelstad kommune i AS.....	41
Tabell 24.	Forslag til tema for forvaltningsrevisjon (uprioritert)	45
Tabell 25.	Beskrivelse av sannsynlighet	48
Tabell 26.	Beskrivelse av konsekvens	48

Figurer

Figur 1.	Organisasjonskart Vevelstad kommune, pr.11.07.2019.....	12
Figur 2.	Risikovurdering økonomi.....	17
Figur 3.	Risikovurdering organisasjon	21
Figur 4.	Risikovurdering oppvekst	25
Figur 5.	Risikovurdering velferd.....	30
Figur 6.	Risikovurdering helse og omsorg	32

Figur 7.	Risikovurdering teknisk	36
Figur 8.	Risikovurdering eierskap	41
Figur 9.	Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens.....	49
Figur 10.	Risikovurdering	49

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og kommunestyret et overordnet verktøy til å velge områder innen kommunens virksomhet hvor det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering gir innspill til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for en nærmere angitt periode.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderinger ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivinger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivinger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning

for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempel avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensede kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vises spesielt godt i Nordland i 2019, hvor fylket som helhet hadde en befolkningsnedgang på 937 personer i de tre første kvartalene i 2019.²

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkemengde/kvartal>, 06.12.2019

sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende.³

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem. Offentlige anskaffelser trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

³ Brandtzæg, Bent Aslak, et al., Telemarksforskning, TF-Rapport nr. 473, 2019, Hentet fra <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/3455.pdf>

3 VEVELSTAD KOMMUNE

3.1 Utviklingstrekk i Vevelstad

Tabell 3. Om kommunen

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Innbyggere (antall)	528	506	497	16361	4647141
Fødte per 1000 innbyggere	3.8	11.9	12.1	8.7	9.9
Døde per 1000 innbyggere	11.4	11.9	8.0	12.2	8.0
Netto innflytting (antall)	25	-22	-11	-115	15891
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	8.5	9.0	9.0	9.8	10.7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	85.7	77.3	60.0	61.5	62.0
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	0.3	0.9
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	15.5	13.9	13.0	12.3	10.0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	0.5	0.0	1.1	0.9	1.5
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	14.8	14.2	12.7
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	83.3	83.3	83.3	71.9	74.4
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79.0	79.0	79.0	68.3	70.7
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	0	0	0	3990	3659199
Reisetid til kommunesenteret (minutter)	4874	0	0
Pendler ut av bostedskommunen (antall)	61	0	0

Kilde: SSB

Vevelstad har pr. 3. kvartal 2019, 463 innbyggere. SSB forventer at det vil bo 530 innbyggere i kommunen i 2030. Kommunen er sårbar i form av å være en spesielt liten kommune. De tre største næringene i kommunen er primærnæringer, helse- og sosialtjenester og varehandel etc.

Demografien i Vevelstad kjennetegnes av økning i antall eldre og en nedgang i antall yrkesaktive. Planstrategien presenterer at kommunen vil oppleve at antall grunnskoleelever fortsetter å synke i planstrategiperioden. Konsekvensen av befolkningsutviklingen presenteres å være for kommunen at det blir færre inntekter til å drive den dyreste delen av kommunens

virksomhet; pleie og omsorg. Det betyr også færre arbeidstakere til arbeidsgiverne, og færre som bidrar til samfunnet med skatteinntekter.

Kommunen er funksjonelt en øykommune og er avhengig av ferge og båt. Det er også behov for båtforbindelse internt i kommunen. Kommunen ønsker fastlandsforbindelse mellom Vevelstad og Brønnøy. Dette vil bidra til å korte ned reisetiden til Brønnøysund og Sandnessjøen. Ønske om økt kvalitet og hyppighet på fergetilbudet fra Forvik til Tjøtta.

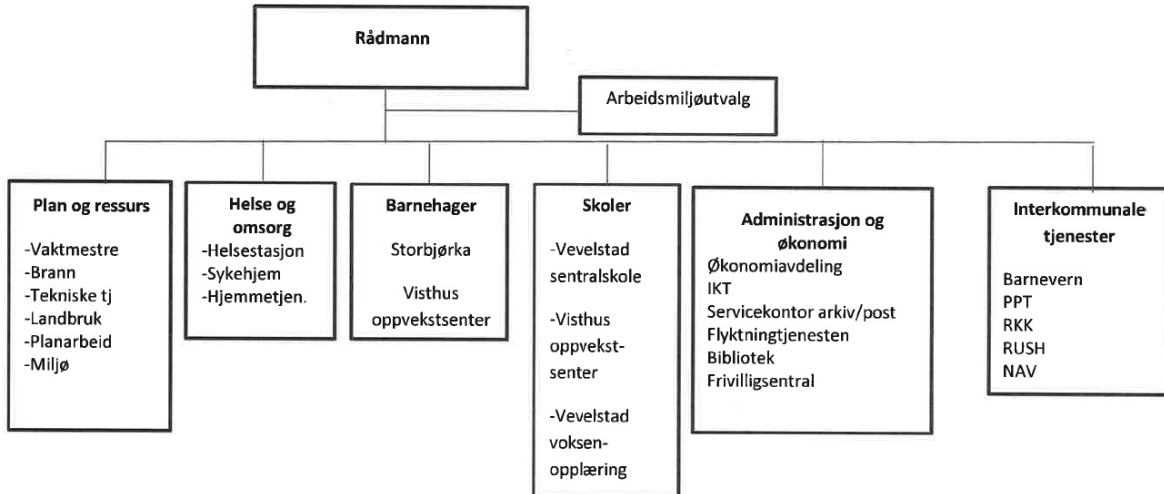
Tabellene i analysen sammenligner Vevelstad med KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Statistisk sentralbyrå har laget en kommunegruppering basert på tre ulike dimensjoner: folkemengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbygger. Vevelstad kommune er plassert i KOSTRA-gruppe 04: små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger og lave frie disponible inntekter.

I Kommunebarometeret ser vi at Vevelstad har gått noe opp, fra 397.plass i 2018, til 347.plass i 2019. Det er likevel relativt lavt, hvor rangeringen er gjort blant de 422 kommunene i 2019.

3.2 Kommuneorganisasjonen

Vevelstad kommune er organisert på følgende måte:

Figur 1. Organisasjonskart Vevelstad kommune, pr.11.07.2019.

Kilde: Vevelstad kommunes hjemmeside

Kommunens ledelse består av fire ledere knyttet til sentraladministrasjonen og etater; rådmannen, leder plan og ressurs, pleie- og omsorgsleder, samt administrasjons- og økonomileder. I tillegg enhetslederne for skolene og barnehagene som er direkte underlagt kommunen. Fire av lederstillingene er besatt av kvinner, som gir en kvinneandel på over 80 prosent.

Kommunen søker etter ny kommunedirektør våren 2020. Rådmannen i kommunen skal gå av med pensjon. Rådmannen har hatt sin stilling i to perioder; 2000-2003 og 2016-2020.

3.2.1 Kommunesamarbeid

Vevelstad kommune deltar i en rekke interkommunale samarbeid. Tabellen nedenfor viser kommunens interkommunale samarbeid innen flere fagområder.

Tabell 4. Kommunesamarbeid

Viktige fagområder	Deltakerkommuner
Helgeland Regionråd	Alstahaug, Brønnøy, Bindal, Dønna, Grane, Herøy, Leirfjord, Sømna, Træna, Vevelstad, Vega, Vefsn
Helgeland museum	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Helgeland Reiseliv	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
HEVA – Helgeland vann og avløp	Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy, Sømna, Træna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Revisjon Midt-Norge SA	54 andre kommuner og Trøndelag fylkeskommune
Arkiv i Nordland	Nordlandskommuner og Nordland fylkeskommune
Søndre Helgeland Miljøverk IKS	Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Sømna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Brann (beredskapsavdelingen i Brønnøy)	Brønnøy, Vega, Vevelstad

Legevaktsformidling (utføres av Helgelandssykehuset)	Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Nesna, Sømna, Vefsn, Vega og Vevelstad
Barneverntjenesten Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega og Vevelstad
Sør-Helgeland Krisesenter	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega og Vevelstad
PPT Sør-Helgeland	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad og Nordland fylkeskommune

Ifølge årsrapport 2018 ble ulike samarbeidstiltak evaluert, og fra rådmennenes side ble det konkludert med at ingen samarbeidstiltak fjernes, men flere vil evalueres og forbedres.

3.2.2 Investeringsplaner

Investeringsprosjekter som skal prioriteres i 2020 er bo- og helsetun, vannbehandlingsstasjon, brannstasjon, barnehage, og en havn/molo. Finansiering med låneopptak er planlagt til kr 20 820 000.

Kommunens samlede lånegjeld pr. 31.12.2019 utgjør ca. 58 000 000 kr.

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

I forrige plan for forvaltningsrevisjon (basert på en overordnet analyse) i Vevelstad kommune, ble følgende områder vurdert som risikofylte og vesentlige (med mulige innfallsvinkler):

- Sykefravær
 - o Sykefraværstatistikk og målsettinger for organisasjonen
 - o Lokale utfordringer
 - o Hva gjøres for å få ned fraværet
 - o IA-arbeid og oppfølging av sykemeldte
- Pleie og omsorg
 - o Kvalitet i tjenestene
 - o Dimensjonering av tilbudene
 - o Tilbud til/for demente
- Forebyggende helsearbeid og folkehelsearbeid
 - o Om lov og forskrift følges
 - o Hvordan det arbeides i kommunen
 - o Gjennomførte tiltak
 - o Erfaringer, effekt

- IKT
 - o Samhandling mellom ulike aktører Brønnøy/Evry
 - o Fordelingsnøkler i avtalen
- Vedlikehold
 - o Vedlikehold av bygg og anlegg
 - o Vegvedlikehold
- Elevenes psykososiale miljø
 - o Kommunens fokus på aktivt og systematisk arbeid for å fremme et godt psykososialt miljø
 - Forebygging
 - Avdekking av mobbing
 - Håndtering av mobbing

I tabell to finnes en oversikt over forvaltningsrevisjonsprosjekter, selskapskontroller og statlige tilsyn.

Tabell 5. Vevelstad kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/ tilsyn	År	Avvik/anbefaling
Elevenes psykososiale miljø	Forvaltningsrevisjon	2019	Påse at det foretas en helhetlig evaluering av det systematiske arbeidet, hvor alle aspekter og virkemidler for å bedre skolemiljøet gjennomgås, påse at alle som arbeider på skolene får kunnskap om varslingsplikten, påse at rutiner og skjema for arbeidet med 9A oppfattes og praktiseres likt blant ansatte, påse at de pedagogisk ansatte involveres i bearbeiding av elevundersøkelsen, påse at kunnskap fra kurs ledelsen har deltatt på overføres til øvrige ansatte, og påse at oppbevaringen av dokumentasjon knyttet til 9A-saker skjer på en forsvarlig og hensiktsmessig måte.
IKT	Forvaltningsrevisjon	2017	Påse at ansvars- og myndighetsforholdene på IKT-området dokumenteres i tilstrekkelig grad og framstår som klare og tydelige, bør gjør seg kjent med konfigurasjon og ROS-analyser, bør ha fokus på brukeropplæring, bør ha fortsatt fokus på

			å benytte Brukerstøttereget, tildeling av passord bør skje i henhold til formell prosess, påse at rutiner rundt passordregimet etterleves fullt ut, og ha større fokus på informasjonssikkerhet
Generell eierskapskontroll	Eierskapskontroll	2019	Bør ferdigstille eierskapsmeldinger, sikre eiersignaler, vurdere behov for at varaordfører er styreleder i selskaper opp mot inhabilitet, sikre at arkiv er i henhold til lovkrav og KS' anbefalinger når det gjelder dokumenter knyttet til eierskap
Vevelstad sentralskole	Fylkesmannens tilsyn	2017	Kommunen har som skoleeier ikke sannsynliggjort et forsvarlig system for å vurdere om kravene i opplæringsloven med forskrift blir oppfylt, eller for å følge opp at resultatene fra slike vurderinger blir fulgt opp.
Kommunal beredskapsplikt	Fylkesmannens tilsyn	2017	Gjeldende ROS-analyse er fra 2012 og følger ikke forskriftens krav om oppdatering. Intervjuer avdekket at det er tenkt flere scenarier som kan true Vevelstad, men som ikke er beskrevet i ROS-analysen
Rapport fra selvmeldingstilsyn vedrørende tvungen helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4a til pasienter i sykehjem i Vevelstad kommune	Helsetilsynet	2017	Kommunen har ikke etablert et system som sikrer fortløpende vurdering av tvangstiltak ved Vevelstad sykehjem. Videre at sykehjemmet ikke har rutiner eller instruksjoner som sikrer fortløpende vurdering av tvangstiltak. Sykehjemmet har ikke rutiner som sikrer at tvangsvedtak gjøres kjent for ansatte som yter tjenester til aktuelle brukere.

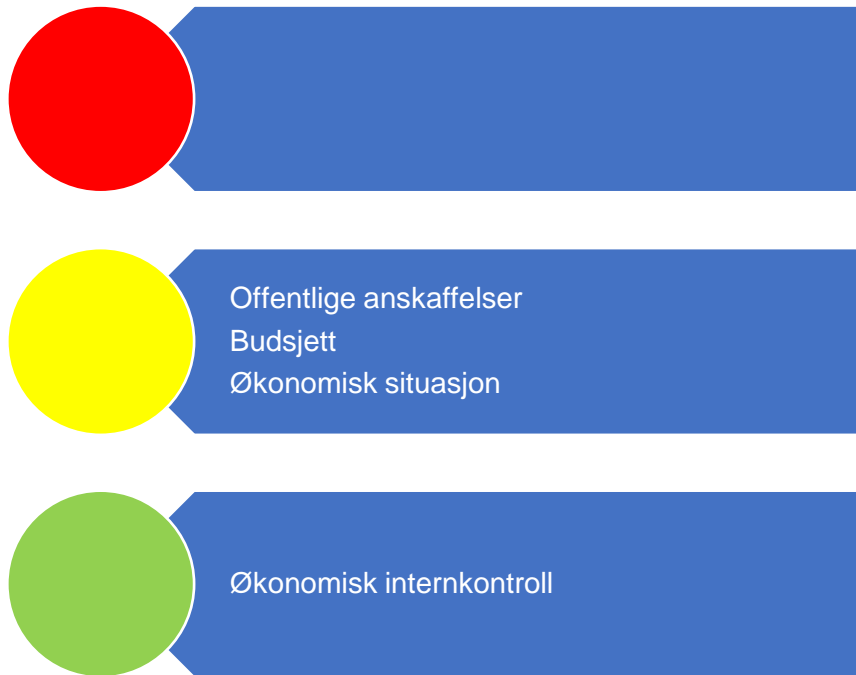
4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

4.1 Kommuneorganisasjonen

4.1.1 Økonomi

Figur 2 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 2. Risikovurdering økonomi

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til økonomi, tilsier at risikoen er moderat innen offentlige anskaffelser og budsjett. Kommunen har ikke noe innkjøpsreglement og få rammeavtaler, noe som øker risikoen. Innen budsjett og økonomisk situasjon er det klart at inntektene er lavere enn utgiftene, og kommunen må omstille seg for å klare seg økonomisk. Økonomisk internkontroll er vurdert til å ha lav risiko.

I fortsettelsen under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingene.

Økonomi i kommunen

Tabell 6. Økonomisk situasjon

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2.3	5.3	12.7	3.8	2.2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	2.6	1.7	3.4	2.2	1.2
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	16.0	20.3	35.0	40.9	21.8
Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter	25.2	15.4	5.1	8.7	42.3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	65.2	63.9	65.5	70.2	105.6
Frie inntekter per innbygger (kr)	84773	96796	103304	80588	55124
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter	6.0	10.8	19.9	19.5	11.2
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	14.0	6.4	6.1	14.9	15.2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	19.5	-103.1	15.0	45.4	25.8

Kilde: SSB

Teknisk beregningsutvalg (TBU) betrakter netto driftsresultat som hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. TBU anbefaler at netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet over tid bør utgjøre om lag to prosent av driftsinntektene. I Vevelstad kommune ser vi at netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er godt innenfor det anbefalte.

Tabell 7. Finansiering av driften

Nøkkeltall finansiering av driften	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andre driftsinntekter, ekskl. mva-kompensasjon	8.7	8.9	7.2	11.5	11.7
Andre statlige tilskudd til driftsformål	14.0	13.7	19.3	9.0	4.8
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl. mva-kompensasjon	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4
Eiendomsskatt totalt	0.5	0.4	0.4	1.6	3.2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	0.5	0.4	0.4	0.7	1.4
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	0.0	0.0	0.0	0.9	1.7
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	2.3	1.8	1.7	2.4	2.1

Rammetilskudd	48.9	51.6	49.6	43.8	30.3
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	11.1	10.3	9.5	11.0	14.4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	14.5	13.3	12.4	20.7	33.5
- herav Naturressursskatt	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3

Kilde: SSB

Kommunen mottar en noe høyere andel statlige tilskudd enn sammenligningsgruppene.

Driften av kommunen er en videreføring av drifts- og aktivitetsnivået fra 2017. Kommunen har et høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Statlige overføringer er kommunens store inntektskilde. Negative endringer som lavere folketall, påvirker rammetilskudd og skatteinntekter. Dette vil ha konsekvenser for aktivitetsnivået.

Ved utgang av regnskapsåret 2018 vurderte rådmannen at kommunens likviditet var solid.

Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 presenterer at driftsinntekter for 2020 vil være kr 67 546 200. Summen har bakgrunn i folketallet pr. 01.07.2019. Folketallet i 2019 endte med å bli enda lavere, så rammetilskuddet blir lavere enn budsjettet. Sum driftsutgifter eksklusive finansutgifter vil utgjøre kr 73 458 431. Driftskostnader må i stor grad finansieres gjennom brukerbetaling, salgs- og leieinntekter og eventuelt andre statlige overføringer.

Inntektene er mindre enn utgiftene, og det kreves en omstilling i driften. Disposisjonsfondet må benyttes for å få balanse i budsjettperioden. Avsatte frie midler er ikke nok til å dekke utgiftene i perioden. I budsjettet er det foreslått noen omstillingstiltak:

- Vevelstad sentralskole endres til en tredelt skole, for å spare i pedagogressurser og assistentressurs.
- Elever og barn ved Visthus oppvekstsenter overføres midlertidig til Vevelstad sentralskole og Storbjørka barnehage. Dette gir besparelse på pedagogressurs, ledelsesressurs, assistent og renhold.

Finans

Kommunens samlede lånegjeld pr. 31.12.2019 utgjør ca. kr 58 000.

Det er lagt inn finansiering med låneopptak på 20 millioner kroner i investeringsbudsjettet i 2020. Bredbåndsutbygging belastes driftsbudsjettet og finansieres med tilskudd og havbruksfondsmidler.

Budsjetteringsprosessen og budsjettoppfølging

Vevelstad bruker Agresso som regnskapssystem, og Arena som budsjettmodul. Kommunen har et reglement for finansforvaltning.

Kommunen har trange økonomiske rammer. I 2019 ble det gjennomført budsjettreguleringer i juni, oktober og desember.

Kommunestyret behandlet tertialrapport pr. 30.04. og 31.08.

Økonomisk internkontroll

Økonomisjef sender månedlig ut rapporter etter lønnskjøring, og ber om kommentarer fra enhetsledere. Enhetene sjekker at det betales riktig lønn til hver person, og at øvrige poster stemmer.

Vevelstad er en liten kommune med ganske gjennomsiktige forhold. Feilføring på konto kan skje, men oppdages raskt. Det avstemmes med jevne mellomrom.

Tabell 8 viser utgifter for politisk styring og kontroll og revisjon. Vi ser at kommunen ligger noe over gruppen og landet uten Oslo både for utgifter til politisk styring og kontroll og revisjon. Utgifter for politisk styring har gått opp.

Tabell 8. Økonomisk internkontroll

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel av totale utgifter for politisk styring	1.8	1.7	2.6	1.9	0.7
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	1.3	1.2	0.8	0.4	0.2

Kilde: SSB

Offentlige anskaffelser

Økonomisjef har ikke vært med på store anskaffelser. Anskaffelse på sykehjem ivaretas av egen prosjektgruppe, og det benyttes jurist i forbindelse med offentlige anskaffelser.

Kommunen har i liten grad rammeavtaler. Det er ingen uttalt politikk på området (eksempelvis at lokalt næringsliv skal støttes).

Kommunen fikk i 2019 påpekt fra revisor at de hadde flere store innkjøp som burde blitt håndtert annerledes.

Kommunen har ikke et skriftlig innkjøpsreglement.

4.1.2 Organisasjon

I figur tre er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering organisasjon

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til organisasjon, tilsier at risikoen er moderat innen beredskapsplaner og ROS-analyser, da revisor er ukjent med om disse er ferdigstilt og oppdatert etter krav. Det er flere områder som er plassert i moderat risiko: organisering, HMS, etikk og varsling og saksbehandling. Organisering er plassert her da kommunen ikke har en oppvekstsjef, noe som kan ha negativ innvirkning på samhandling mellom barnehage og skole, og påvirke arbeidet innen tidlig innsats. Innen HMS framgår det at det ikke har blitt gjennomført medarbeiderundersøkelser på flere år, og kommunen er sårbare for sykemeldinger. Innen etikk og varsling er det uklart hvor godt varslingsrutinene er gjort kjent i kommunen. Innen saksbehandling er innsynsløsningen lite brukervennlig og gir ikke publikum et godt innsyn spesielt i politiske saker, da de ikke er søkbare.

I fortsettelsen under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingene.

Organisering

I forbindelse med tidligere revisjonsprosjekter har revisor opplevd at arkivet har mangler. Det er ingen oppvekstsjef i kommunen.

Vevelstad kommune deltar sammen med kommunene Vega, Bindal, Sømna og Brønnøy i Sør-Helgeland Regionråd. Følgende tjenester løses gjennom regionrådet: PP-tjenesten, RKK og sekretariatsledelse.

Vevelstad samarbeider med Brønnøy om kjøp av tjenester innen slamhenting, feiing og brannvesen. Oppgaver i teknisk sektor blir mer og mer spesialiserte, noe som gir større behov for spesialkompetanse og kan føre til større behov for , dess større blir behovet for kjøp av tjenester. Eksempler på dette er oppmålingstjenester, jordmortjeneste og barnevern.

Det er nettverk for erfaringsutveksling og utvikling av tjenestene også administrativt. Det er rådmannsutvalg, rektornettverk, fagutvalg for tekniske tjenester etc.

Arbeidsgiverpolitikk, ledelse og kompetanseutvikling

Kommunens ledelse består av rådmannen, leder plan og ressurs, pleie- og omsorgsleder og administrasjons- og økonomileder. Enhetslederne for skolene og barnehagene er direkte underlagt rådmannen.

Vevelstad kommune er en IA-bedrift. Kommunen har avtale med Sør-Helgeland Bedriftshelsetjeneste SA. Sykefraværet i 2017 var på 6,26 prosent. I 2018 var det på 6,68 prosent.

Ansatte i kommunen fordeler seg mellom 70 prosent kvinner og 30 prosent menn. I ledergruppen er var det i 2018 en kvinneandel på over 80 prosent. Snittalderen for ansatte i kommunen var 44,5 år. Kommunen opplyser at lønnsutvikling er i tråd med sentralt oppgjør.

Kommunedirektørens internkontroll og kvalitetssikring

Det er internkontroll innen økonomi, presentert i forrige delkapittel.

Kommunen har tatt i bruk Compilo i hele kommunen. Her meldes avvik ved brudd på prosedyrer, rutiner og lovverk. Kommunen opplyser at ansatte er flinke til å melde medisnavvik. Her finnes også prosedyrer og rutinebeskrivelser til hjelp i egen arbeidssituasjon. Det arbeides kontinuerlig med å legge inn alle prosedyrer i programmet.

Helse miljø og sikkerhet (HMS)

Tabell 9. Sykefravær

Nøkkeltall	Selbu			Kommuner samlet
	4.kvartal 2015-3. kvartal 2016	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018

Samlet sykefravær	9,91	10,01	9,28	9,84
Legemeldt sykefravær	9,27	5,74	8,01	8,45
Sykefravær undervisning	-	-	-	8,49
Sykefravær barnehager	-	-	-	12,25
Sykefravær helse, pleie og omsorg	12,74	7,86	15,57	11,12

Kilde: KS

Tabellen viser at kommunen har tall som ligger på det samme som kommunene samlet. Sykefraværet innen helse, pleie og omsorg er noe høyere. Det var ikke tilgjengelige tall for undervisning og barnehage.

Kommunen arbeider kontinuerlig med arbeidsmiljøet. AMU har blitt revitalisert, og de har fokus på områder som kan virke belastende. AMU følger også opp sykefravær.

Kommunen har en folkehelsekoordinator i 30 prosent stilling, og har inngått samarbeidsavtale om folkehelsearbeid 2018-2021 med Nordland fylkeskommune. Kommunen har en skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og hva som påvirker den.

Kommunen er sårbar for langtidssykemeldinger innen helse.

Kommunen har ikke hatt arbeidsmiljøundersøkelse siden 2015.

Etikk og varsling

Kommunen har vedtatt etiske retningslinjer. Det har vært en prosess med arbeidsmiljø, og de etiske sidene ved å være kommunal arbeidstaker har vært en del av dette.

Kommunen har vedtatt en varslingsplakat, men økonomisjef er ikke sikker på om denne er gjort god nok kjent blant ansatte. Kommunen har hatt varslinger, og da har varslingen blitt håndtert slik man tenkte.

Saksbehandlingen i kommunen

Kommunens postliste og politiske saker ligger ute i innsynsløsning i ePhorte. Sakene er lagt ut på en slik måte at de ikke er søkbare i innsynsløsningen, noe som gjør det mindre brukervennlig og mindre transparent. Postlisten er tilgjengelig tre måneder tilbake i tid. Det må bes om innsyn i dokumenter i postlisten.

Mer om saksbehandling i kapittel 4.2.4.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

I 2018 ble det startet med oppgradering av Windows og Office-lisenser, samt oppgradering av den del IT-utstyr i hele kommunen. Oppgraderingene skjer delvis fordi Microsoft sluttet å levere oppdateringer til eldre systemer. I tillegg skal de ansatte kunne arbeide mer effektivt med ny programvare og nytt utstyr. Det arbeides med å få alle skolene i Feide, som er en felles påloggingsportal.

Det er driftssamarbeid mellom Evry og lokal IT. Det holdes jevnlig driftsmøter.

Kommunen fikk ny hjemmeside i 2017.

Kommunen har oppnevnt et personvernombud. Revisor har ikke funnet noen personvernerklæring på kommunens hjemmeside.

Beredskapsplaner og Risiko- og sårbarhetsanalyser

Fylkesmannen hadde tilsyn med den kommunale beredskapsplikten i 2017. Det ble avdekket ett avvik: Gjeldende ROS-analyse var fra 2012 og fulgte ikke forskriftens krav om oppdatering. Intervjuene avdekket at det er tenkt gjennom flere scenarier som kan true Vevelstadsamfunnet med som ikke er beskrevet i ROS-analysen. Fylkesmannen mener at en oppdatering av ROS der disse scenarier løftes ville være en naturlig fortsettelse på det gode arbeidet kommunen har gjort på området.

Det ble i 2018 igangsatt arbeid med å ferdigstille ROS-analyse for kommunen. Dette arbeidet ble gjort sammen med Bedriftskompetanse. Revisor har ikke kjennskap til om dette arbeidet ble ferdigstilt. Kommunen har definert kriseledelse.

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur 4 er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 4. Risikovurdering oppvekst

Revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til oppvekst tilsier at risikoen er høy innen barnehage, da pedagognormen ikke er oppfylt i noen av barnehagene, og en undersøkelse viser at foreldrene ikke var fornøyde med dialogen med barnehagen. Tverrfaglig samarbeid mellom barnehage og skole har også en høyere risiko, da kommunen ikke har en oppvekstsjef. Skole er plassert i moderat risiko, da det nylig er gjennomført en forvaltningsrevisjon innen elevenes psykososiale miljø. Revisor har lite data om voksenopplæringen og plasserer derfor denne i moderat risiko. Vevelstad har ikke gjennomført Ungdataundersøkelsen og revisor har ikke relevante tall for kultur/barne- og ungdomstiltak. Dette området plasseres på grunnlag av dette også i moderat risiko.

I fortsettelsen under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Opplæring

Tabell 10. Oppvekst

Nøkkeltall	Kommuner	KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
------------	----------	---------------	------------------

	2016	2017	2018	2018	2018
Andel elever med spesialundervisning	0.0	:	:	9.2	7.9
Gruppestørrelser	7.4	8.7	6.0	11.4	16.2
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	:	:	:	41.8	41.7
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8.trinn	:	:	0.0	72.3	69.6
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8.trinn	:	:	:	71.6	73.5
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	76.9	53.3	68.8	73.0	77.6
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	:	:	:	15.3	14.4
Andel lærere med videregående utdanning eller lærere	:	:	:	11.7	8.0

Kilde: SSB;

Det finnes ikke tall for flere områder innen oppvekst. I tabellen står det kolon, noe som betyr at tall ikke kan offentliggjøres. Sannsynligvis er årsaken til dette at det er små forhold i Vevelstad. Vi ser av tallene som er tilgjengelige, at gruppestørrelsene (lærertetthet) i Vevelstad er mindre enn sammenligningsgruppene (det vil si færre elever per lærer), og at andelen lærere med universitets-/høgskoleutdanning med pedagogisk utdanning, er noe lavere enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo.

Tabell 11. Oppvekst 2

Nøkkeltall	Kommuner			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	93.1	100.0	96.0	91.8	92.1
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	20.6	22.5	14.0	39.1	40.8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	:	:	:	3.0	3.7
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	85.7	100.0	100.0	87.5	81.9
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	6.7	7.7	8.0	9.7	14.3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	127103	149069	185280	166410	153538

Kilde: SSB;

Barnehage

Vevelstad har en relativt lav andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning. Tallene utover dette er ganske like sammenligningsgruppene.

Kommunen har to barnehager. Stokka/Visthus barnehage har tre barn. Barnehagen oppfylte ikke pedagognormen pr. 15.12.2018. Storbjørka barnehage har 21 barn. Heller ikke denne barnehagen oppfylte pedagognormen pr. 15.12.2018. Begge barnehagene er kommunale.

Kommunen har vedtak om full barnehagedekning. Det er ledige plasser. Det er utfordringer ift. foreldrebetaling og gratis kjernetid for 3-5-åringene. Den nye pedagognormen fører til økte utgifter.

Det ble gjennomført en foreldreundersøkelse i forkant av eksternvurderingen i mars 2018. Det kom frem at foreldrene ikke var fornøyde med kommunikasjonen mellom barnehagen og hjemmet. Kommunen har begynt å jobbe med dette.

Storbjørka barnehage er godkjent for 36 barn, og hadde i januar 2018 16 barn. I desember 18 var det 21 barn. Det er en heldagsbarnehage. Barnehagen i Visthus er godkjent for 7 barn. Og hadde i 2018 3 barn. Begge barnehagene har styrer i 100 prosent stilling. Storbjørka har to hele stillinger hvor den ene har dispensasjon fra utdanningskravet. Det samme gjelder 60 prosent ledelse ved barnehagen på Visthus.

I 2018 hadde fylkesmannen tilsyn med barnehagene og kommunen som barnehageeier. Avvikene er lukket.

Skole

Kommunen har tre skoler:

- Vevelstad sentralskole
- Visthus oppvekstsenter
- Vevelstad Voksenopplæring med 2 elever på forberedende grunnskole, 9 elever på grunnskole for voksne.

I sum er det 45 elever fra 1.-10 klasse.

Kommunen samarbeider med andre i regionen innen skole på følgende områder: regional rådgiver og skoleledernetverk, den kulturelle skolesekken, fagnettverk innen PPT, regionale kurs fra RKK og et regionalt prosjekt innen spesialundervisning med fokus på felles tester i regionen og LOGOS inn i skole.

Kommunen mener det ikke er noen spesielle utfordringer ved skolen. For spesialundervisningen har kommunen 12 timer fordelt på 4 elever. Kommunen forsøker å løse utfordringene hos elevene innen tilrettelagt opplæring.

Kommunen har ikke oppvekstsjef. Rektor er skolefaglig ansvarlig i kommunen.

For skoleåret 2018/2019 har skolen god dekning av utdannet personale.

Det er SFO i tilknytning til barnehagen. Tilbudet gis til elever i 1.-4. trinn og for barn med spesielle behov opp til 7. trinn.

PPT

Vevelstad er en del av PPT Sør-Helgeland, som er en interkommunal tjeneste for kommunene Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega og Vevelstad, samt Nordland fylkeskommune. PPT holder til i Brønnøysund. PPT har en kommunekontakt i hver kommune, og en hovedkontakt i alle skoler og barnehager. Fagpersonalet utarbeider halvårslige besøksplaner. Kommunekontakten deltar i kommunale team og nettverk, mens hovedkontakten deltar i tverretatlige skole-/barnehageteam, S-team/Ressursteam.

Det er en økning i saker som henvises til tjenesten. Ved utgangen av 2017 var det 503 aktive saker. Det er en økning i andel barn/unge med minoritetsspråklig bakgrunn. Årsmelding 2017 presenterer at systemarbeid, ledelse, utviklingsarbeid og prosjekter tar en stadig større del av kapasiteten.

Tjenesten har store og krevende saker som krever samhandling på tvers av tjenesteområder og tjenestenivå. Det er en økning i antall barn og unge med store sammensatte vansker, eksempelvis alvorlig utfordrende adferd og psykiske vansker. Vevelstad henviste 9 nye saker til PPT i 2017. Dette er en økning fra tidligere år.

Barnevern

Tabell 12. Barnevern

Nøkkeltall	Kommuner			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	2886	4307	5844	7021	8319
Barn med melding ift. innbyggerar 0-17 år (prosent)	16.8	16.8	5.4	3.8	4.5
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggerar 0-22 år (prosent)	3.6	10.2	6.3	4.2	3.9
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	32.9	27.1	10.0	14.9	18.9

Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	5.6	6.3	11.8	5.5	5.0
Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100.0	100.0	100.0	100.0	98.8
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	100.0	66.7	100.0	81.9	81.5

Kilde: SSB

KOSTRA-tallene viser at kommunen bruker langt mindre pr innbygger på barnevern, enn sammenligningskommunene og landet uten Oslo. Andelen har likevel vært stigende de siste årene. Barn med melding har vært nedadgående. Det er noen flere i Vevelstad med undersøkelse eller på tiltak, enn sammenligningsgruppene.

Kommunen har et interkommunalt samarbeid i form av Barneverntjenesten Sør-Helgeland. Her deltar kommunene Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega og Vevelstad. Vevelstad kommune opplever at ordningen fungerer tilfredsstillende. Kommunen kjenner ikke til klagesaker til Fylkesmannen.

Voksenopplæring

Vevelstad Voksenopplæring har 2 elever på forberedende grunnskole, 9 elever på grunnskole for voksne. Vevelstad voksenopplæring har en administrativt ansatt.

Kultur/ barne- og ungdomstiltak

Kommunen bruker mindre på kultur enn fylket, KOSTRA-gruppen og landet.

Kommunen har fått testamentert en fjellgård, og denne leies ut. Det er også et bygdetun i kommunen, som driftes av Helgeland museum.

Biblioteket er et kombinert folke- og skolebibliotek. Biblioteket låner ut bøker, lydbøker, tidsskrift og videofilmer.

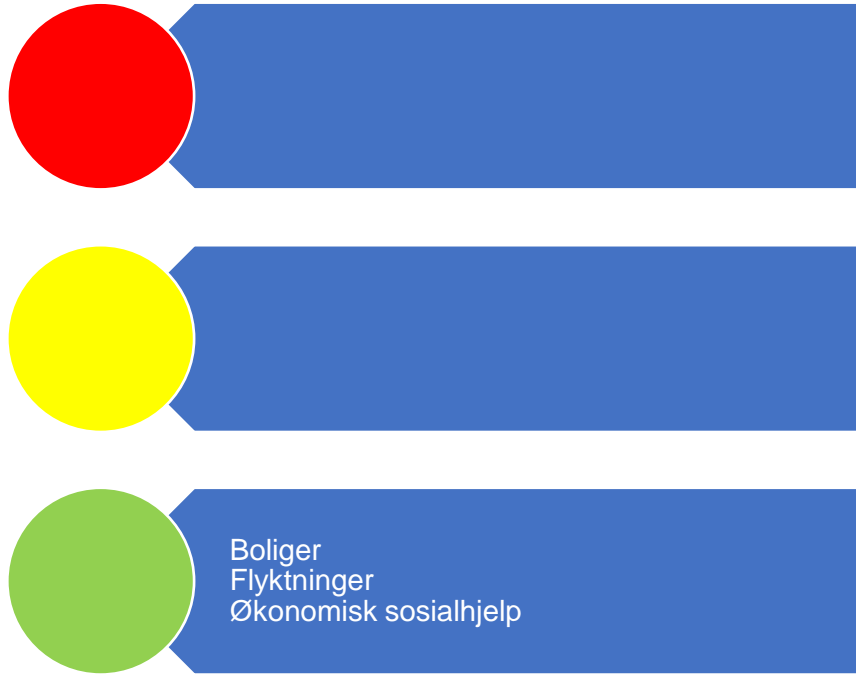
Kulturskolen i Brønnøy leverer tjenester til Vevelstad kommune.

Det er to idrettslag i kommunen, og et allbrukshus. Videre har kommunen et stadion. Det finnes også en islandshestklubb på Vevelstad.

Vevelstad har ikke gjennomført Ungdataundersøkelsen og revisor har derfor ikke tall eksempelvis for deltakelse i organisert fritidsaktivitet, lokalmiljø, helse og trivsel og lignende.

4.2.2 Velferd

I figur 5 er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen

Figur 5. Risikovurdering velferd

Revisors vurdering av risiko og vesentlighet innen velferd, tilsier at risikoen er lav på samtlige områder. Revisor har ikke funnet grunnlag for å plassere noen av områdene i moderat eller høy risiko.

I fortsettelsen under følger en beskrivelse av data som ligger til grunn for vurderingene.

Økonomisk sosialhjelp

Tabell 13. Økonomisk sosialhjelp

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	30	28	10	312	118964
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	26	32	8	182	61467

Kilde: SSB

KOSTRA-tallene viser at kommunen har et synkende antall sosialhjelpsmottakere og antall barn i familier som mottok sosialhjelp.

Kommunen har *Samarbeidsavtale om folkehelsearbeid 2018-2021* med Nordland fylkeskommune. Kommunen har tilsatt folkehelsekoordinator i 30 prosent stilling.

Økonomisk sosialhjelp ivaretas av NAV Brønnøy. Kommunen opplever ingen store utfordringer med dette.

Bolig

Tabell 14. Bolig

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	25	25	25	490	97142
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	47	49	50	30	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	11795	1520	861	3761	1526
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	8560	9480	10880	8715	9560
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	0	0	42	31	29
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	:	7.9	:	1.3	1.4

Kilde: SSB

Kommunen har et stabilt antall kommunale boliger. Kommunen har langt flere kommunale boliger pr. innbygger enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo. Brutto investeringsutgifter har gått ned. Det var i 2018 en stor prosentandel nye søkere som fikk avslag for kommunal bolig. Dette er en dramatisk oppgang fra de to foregående årene. Revisor kjenner ikke til årsaken til dette.

Kommunen har en boligpolitisk handlingsplan fra 2013. I 2016 ble det bygget to tomannsboliger med utleie til flyktninger. Plan- og ressurssetaten foretar utleie av kommunale boliger samt vedlikeholder disse. Det er sannsynlig at behovet for boliger for eldre og personer med tilrettelegging vil stige noe.

Flyktninger

I 2014 ble Vevelstad en bosettingskommune. Kommunen vedtok å bosette 20 flyktninger fra 2014-2016. I 2015 ble det vedtatt å øke plantallene til 30 for samme periode. For perioden 2017-2019 ble det vedtatt bosetting av hhv. 10-7-7. I 2016 ble det bosatt 16 flere enn først planlagt. I perioden 2014-2018 ble det bosatt totalt 47 personer. I november 2017 ble det bestemt at kommuner med færre enn 5000 innbyggere ikke får være bosettingskommuner. Vevelstad skal dermed ikke ta imot flere flyktninger.

Bemanningen for flyktingetjenesten reduseres. I 2018 var den på 40 % stilling, mens i 2019 vil den reduseres til 20 % stilling.

For flyktingene har det vært en utfordring at det er få ledige arbeidsplasser i Vevelstad, og at nærmeste utdanningssted er i Brønnøysund.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering helse og omsorg

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til helse- og omsorgstjenester tilsier at risikoen er høy innen sykehjem og hjemmetjeneste. Denne vurderingen henger sammen med informasjon om rekrutteringsutfordringer og lave/manglende tall for flere kompetanser. Psykiatri plasseres i moderat risiko, da revisor har lite data på området. Kommunen er tilknyttet kommunepsykolog i Brønnøy. Innen rus har kommunen ingen driftsutgifter. Det er en sykepleier som håndterer rustjenesten. Revisor er ukjent med om dette er tilstrekkelig opp imot behovet. Revisor har ingen data for funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede, og området plasseres derfor i moderat risiko.

I fortsettelsen under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingene.

Tabell 15. Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste)

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	69	69	74	74	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	31	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	46	57	50	23	48
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	43	46	28	16	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100	100	100	87	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0.00	0.00	0.00	0.85	0.67

Kilde: SSB

Kommunen har en relativ høy andel brukere under 66 år som mottar hjemmetjeneste. Det foreligger ikke tall for gruppen over 80 år. Det er også en noe høyere andel innbyggere over 80 år som bor på sykehjem, sammenlignet med KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo.

Tabell 16. Kompetanse i helse og omsorg

	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere					
Geriatrisk sykepleier	.	.	.	4.10	4.12
Sykepleiere med spes./vd. utd.	.	.	.	15.27	7.54
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	131.63	134.39	115.47	65.88	47.22
Hjelpepleier	117.99	134.45	133.20	73.34	48.20
Ergoterapeut	.	.	.	1.66	2.10
Miljøterapeut og pedagog	.	.	.	2.58	2.93
Aktivitør	.	.	.	2.65	2.16
Omsorgsarbeider	.	.	.	14.09	9.03
Helsefagarbeider	29.60	83.00	50.95	54.32	37.60
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	28.12	42.71	59.56	20.22	14.57
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/prakt bist eller annen brukerrettet tj.	104.78	109.40	52.22	85.16	63.37

Kilde: SSB

I tabell 16 betyr punktum at tall ikke kan forekomme. Det kan være at kommunen ikke har rapportert tall for disse områdene. Revisor er ukjent med om dette har bakgrunn i at kommunen har 0 årsverk på disse områdene, eller om det er noe annet. For områdene hvor det foreligger tall, ser vi at kommunen har svært store andeler sykepleiere uten spesialitet/videreutdanning, og mange hjelpepleiere.

I årsrapporten framgår det at den største utfordringen helse- og omsorgsetaten står overfor, er rekruttering av helsepersonell. Det er et økende behov for kompetanseheving, både pga. nye oppgaver som pålegges kommunene, og på grunn av kort liggetid på sykehus som gir økt press på kommunale omsorgstjenester.

Kommunen mangler sykepleierkompetanse. For å kunne ha en forsvarlig tjeneste har kommunen måtte videreført engasjement for to sykepleiere fra vikarbyrå. Det har ikke hjulpet å lyse ut stillinger, og kommunen vurderer rekrutteringstiltak.

Det planlegges et distriktsmedisinsk senter i Brønnøysund for kommunene Sømna, Vevelstad, Vega og Brønnøy.

Kommunen forteller at de har helsefagarbeidere og sykepleiere. Kommunen har etablert en KAD⁴-seng i henhold til loven. Kommunen har 1 kommunelege i 100 % stilling, som har 627 listepasienter. Det er døgnkontinuerlig vakt og bakvakt på sykehjemmet hvis det ikke er sykepleierkompetanse på vakt.

I 2018 var det 24 årsverk i brukerrettede tjenester. Gjennomsnittlig tildelt antall hjemmetjenestetimer var i 2018 på 13,60. Antall beboere på sykehjemmet har variert fra 16 til 10 ved årsslutt. Korttidsopphold har gjennom året blitt benyttet av 9 pasienter. Avlastningsplasser har blitt benyttet av to pasienter med til sammen 14 liggedøgn. KAD-sengen ble benyttet 6 ganger av fire forskjellige pasienter med 10 liggedøgn til sammen. Totalt antall liggedøgn på sykehjemmet i 2018 var 4671.

Fylkesmannen gjennomførte i 2017 et selvmeldingstilsyn ved Vevelstad sykehjem. Det ble funnet ett avvik: Sykehjemmet har ikke rutiner som sikrer fortløpende vurdering av tvangstiltak.

Hjemmesykepleien hadde 17 brukere, hvor 2 ikke er hjemmehørende i kommunen, men var avhengig av hjelp under ferie. Tjenesten er av stor betydning for om brukeren kan bo lengre hjemme.

I 2018 var det 4 som fikk mat levert daglig, og 3 som har bestilt sporadisk. 7 har mottatt hjemmehjelp.

⁴ Kommunal akutt døgnplass

Psykatri / psykisk helsevern og rus

Tabell 17. Psykiatri og rusomsorg

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	0.0	0.0	0.0	-0.1	12.4
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	0.0	0.0	0.0	8.6	4.9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0.0	0.0	0.0	14.2	9.1
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0.0	0.0	0.0	0.6	3.0

Kilde: SSB

KOSTRA-tallene viser at kommunen verken har driftsutgifter eller årsverk dedikert til psykiatri og rusomsorg.

Kommunen har en 50% hjelpepleier innen psykiatri. Ellers håndteres dette i Brønnøysund eller av lege. Det er et samarbeid med Helgelandssykehuset KAD. Tjenesten hadde i 2018 12 brukere gjennom året.

Fra 2020 er det krav om at kommunen skal knytte til seg en kommunepsykolog. Vevelstad er tilknyttet psykolog i Brønnøy.

Rustjenesten håndteres av samme sykepleier som i psykiatrien. Det er et ambulant rusteam i Brønnøysund. Kommunen uttrykker selv at det er økende behov for kompetanse innen rusomsorg, som vil kunne bli en utfordring fremover. Kommunen har et samarbeid med Helgelandssykehuset KAD.

Funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede

Revisor har ingen data på området. Kommunen har etablert et råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Det er ingen tilgjengelige møteinnkallinger eller protokoller i kommunens innsynsløsning.

Lege/ legevakt/ helsestasjon

Kommunen har en helsestasjon som er åpen noen dager i uken. Her tilbys eksempelvis foreldreveiledning, nyfødtebesøk, amnehjelp, helseundersøkelser, fysioterapi, skolehelsetjenesten, reisevaksinering og lignende. Helsestasjonen er bemannet av en helsesøster.

Vevelstad legekontor er åpent tre dager i uken. Legekantoret er bemannet av en lege og en legesekretær. Legekantoret vil være sårbart ved fravær. Revisor kjenner ikke til avtaler med andre leger i slike tilfeller.

Vevelstad er tilknyttet legevaktsentralen på Helgeland. Det er en legevakt på Vevelstad.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 7. Risikovurdering teknisk

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til teknisk drift, tilsier at risikoen er moderat innen vann og avløp, dette på grunn av relativt lavt gebyr og ikke-eksisterende oppgradering av ledningsnettet. Innen plan har ikke kommunen fulgt planstrategien, og området plasseres derfor også i moderat risiko.

I fortsettelsen under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingene.

Planarbeid

Vevelstad kommune vedtok 09.11.2016 kommunens planstrategi for perioden 2016-2019. Planstrategien har ikke blitt fulgt opp.

Kommunen har beredskapsplan og ROS-analyse.

Kommunen har videre følgende planer:

- Økonomiplan 2019-2022
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel 2002-2014
- Kulturminneplan 2017-2025
- Plan for fysisk aktivitet og naturopplevelser 2017-2023
- Energi- og klimaplan for Brønnøy, Vega og Vevelstad 2011-2015
 - o Felles faktadel: Energi- og klimaplan for Brønnøy, Vega og Vevelstad kommune 2011-2015
- Vannplan 2009

Byggesak

Tabell 18. Byggesak

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	26	30	14	482	74668
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	20	35	..	16	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	25	36	17	38	37
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	12	35	36	11	18

Kilde: SSB

KOSTRA-tallene viser at kommunen har lengre saksbehandlingstid enn sammenligningsgruppene for saker med tre ukers frist. For saker med 12 ukers frist, har kommunen kortere behandlingstid. Det er en stor andel byggesøknader som skjer gjennom dispensasjon fra plan.

Plan og ressusetaten har i 2018 hatt en fast bemanning på 8,2 årsverk. Måloppnåelsen er lav. Dette har sammenheng med at bemanningen er lav sett opp imot de oppgavene som er tillagt etaten. Kommunen opplever selv at byggesaksbehandling fungerer fint.

Innen byggesak er følgende gjennomført:

- Veiledning til søkere, tiltakshavere og befaringer av tiltak.
- Utførelse av påkrevde tilsyn i byggesaker og omsøkte tiltak.
- Behandlet byggesaker om bolig, fritidsbolig, flytebrygge, garasje, utslipp mv samt byggesak unntatt søknadsplikt.
- Behandlet søknader om dispensasjon.

- Utstedelse av ferdigattester.
- Oppfølginger av ulovlige søknadspliktige tiltak.
- Oppfølging av utarbeidelse av private reguleringsplaner.

For matrikkelen har kommunen hatt avtale med et privat firma for oppmåling.

Kommunen har hatt særlig fokus på oppfølging av riving og kontroll innen miljøforvaltning når det gjelder byggesak.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 19. Eiendomsforvaltning

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	6.6	5.7	5.7	9.0	9.0
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	8.36	8.72	9.12	8.55	5.12
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	463	429	413	543	562
Formålsbygg areal totalt	4412	4412	4532	139895	23780000

Kilde: SSB

Kommunen har relativt lave netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter. Utgifter til vedlikehold er også noe lavere enn sammenligningsgruppene. Areal formålsbygg pr. innbygger er noe høyere enn resten.

Vann og avløp

Tabell 20. Vann og avløp

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	3522	3582	3693	4141	3741
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	..	0.00	0.00	..	0.69
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	6.0	6.0	6.0	..	29.5
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva.	2889	2937	3030	3814	4146
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0.55	..	0.52	..	0.56
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekraft er oppfylt (prosent)	51.3

Kilde: SSB

Tabellen viser at vanngebyret er lavere enn sammenligningsgruppene, samtidig som andel fornyet kommunalt ledningsnett ligger på 0. Det er ikke tilgjengelige tall for vannkvalitet.

Det er gitt noen midler til kommunen for å gjøre utbedringer på renseanlegget. Dette skulle legges ut anbud. Kommunen har vedtatt å ikke ha selvkost på vann og avløp⁵.

Renovasjon

Tabell 21. Renovasjon

Nøkkeltall	Kommune			KOSTRA -gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2686	2879	3006	3074	2854
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	32.9	37.3	40.7	38.5	40.0

Kilde: SSB

Tabellen viser at Vevelstad er ganske lik KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo både når det gjelder renovasjonsgebyr og avfall til materialgjenvinning.

Vevelstad deltar i Søndre Helgeland Miljøverk IKS, som samler inn og behandler avfall på vegne av Vevelstad og 10 andre Helgelandskommuner. Selskapet finansieres gjennom renovasjonsavgift som kundene betaler basert på selvkost. Det har blitt noe høyere gebyr.

Brann- og redningstjenester

Feiing/branntilsyn kjøpes fra Brønnøy kommune. Brønnøy har videre det overordnede ansvaret for Brønnøy Brann- og Redningsvesen, som inkluderer brannvesenet på Vega og Vevelstad.

Samferdsel

Vevelstad er funksjonelt en øykommune, og er avhengig av ferge/båt. Det er også båtforbindelse internt i kommunen. Kommunen bruker mye penger på vei og veivedlikehold.

Kommunen ønsker fastlandsforbindelse til Brønnøy og et bedre fergetilbud fra Forvik til Tjøtta. Det skal bygges ut mer fiber.

På kommunens hjemmeside ligger det noe informasjon om brøyting og vintervedlikehold.

⁵ Regelverket på området pålegger ikke kommunen full kostnadsdekning gjennom innbyggernes brukerbetaling.

Næring

Vevelstad Næringsstyre utgjøres av formannskapetets medlemmer. Næringsstyret har i 2018 gitt tilskudd på totalt 993 000 kr. Våren 2018 ble det startet opp et treårig prosjekt for å kartlegge muligheten for en positiv utvikling av næringsliv og bosetting i kommunen, *Sjøretta- og landbruksrelatert prosjekt i Vevelstad*. I forbindelse med dette er det engasjert to prosjektledere i 40 og 60 prosents stilling.

Avtale med Telenor om fiberutbygging ble vedtatt høsten 2019. Kommunen har mottatt støtte fra Nkom⁶ til satsingen.

Kommunen har avtale med Brønnøy kommune om klinisk veterinærvakt. Brønnøy er vertskommune. Vevelstad har en veterinær i 70 prosent stilling som ivaretar den kliniske praksisen.

Innen landbruksforvaltning er det behandlet søknader om produksjons- og avløsertilskudd, miljøtilskudd, SMIL-midler, dreneringstiltak og organisert beitebruk.

Miljø og klima

Kommunens beredskapsplan har et miljøaspekt gjennom at man har omtalt forhold som vil kunne oppstå. Beredskapslager for sivilforsvaret finnes seg i Brønnøy kommune. Vevelstad har et samarbeid med Brønnøy på dette feltet. Kommunen er ikke dimensjonert for større katastrofer, eksempelvis havari av oljetanker etc. Her regner kommunen med å få bistand fra omkringliggende kommuner gjennom samarbeidet i HIUA og fra statlig hold.

Kommunen anser seg som godt rustet mot naturkatastrofer gjennom; byggeskikk, plassering av bygg og anlegg, krav til disse osv.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 7 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene er nærmere vurdert i fortsettelsen. Selskaper som trekkes fram til å ha høy eller moderat risiko, bør få gjennomført både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon i selskaper bør på generelt grunnlag undersøke selskapenes måloppnåelse både opp mot eiers ønsker og selskapets formål. Videre er

⁶ Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, tidligere Post- og teletilsynet

selskapet i selskaper som er omfattet av dette, spesielt relevant. Selskaper som utøver viktige tjenester for kommunen bør få tjenesteutøvelsen revidert.

Figur 8. Risikovurdering eierskap

Tabellene nedenfor viser Vevelstad kommune sine interesser i IKS og AS.

Tabell 22. Eierandel til Vevelstad kommune i IKS

Selskap	Eierandel
Søndre Helgeland Miljøverk IKS	1 %

Tabell 23. Eierandel til Vevelstad kommune i AS

Selskap	Eierandel
Vevelstad Eiendomsselskap AS	100 %
Horn Gass AS	11 %
Helgeland Reiseliv AS	2,79 %
Helgeland Kraft AS	1,23 %

Vega Skjærgårdspark AS	1,14 %
BPS Nord – Helgeland Veiutvikling AS	1,0 %

Videre har Vevelstad en eierandel i Helgeland Interkommunalt politisk råd på 8,33 %. Som følge av endringer i ny kommunelov, må § 27-samarbeid finne en ny organisasjonsform i løpet av inneværende valgperiode.

4.3.1 Eierskapskontroll

Vevelstad kommune ingen ferdig eierskapsmelding. Det er gjennomført en eierskapskontroll i 2019 hvor revisor ga følgende anbefalinger:

- Vevelstad kommune bør ha fokus på å ferdigstille eierskapsmeldingen; herunder sikre tydelige eiersignaler. Ny kommunelov legger opp til et lovfestet krav om eierskapsmelding
- Kommunen bør vurdere behovet for at varaordfører er styreleder i selskaper opp mot risiko for at vedkommende (ofte) blir inhabil i kommunens saksbehandling/politiske behandling.
- Kommunen må sikre at arkivene er i henholdt til lovkrav og KS' anbefalinger også når det gjelder dokumenter knyttet til eierskap.

Siden eierskapskontrollen ble gjennomført, har ny kommunelov trådt i kraft. Her er det satt krav om at kommunen skal ha eiermelding. Det at kommunen ikke har eiermelding, gjør at kommunen ikke har en god oversikt over sine eierskap, ikke har oversikt over strategier for eierskap og heller ikke har retningslinjer for utøvelsen av eierstyringen.

Revisor vurderer det til å være en økt risiko i selskaper hvor kommunen har en eierinteresse over 50 prosent. Disse selskapene er mer aktuelle både for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet. For Vevelstad kommune sin del gjelder dette selskapet Vevelstad Eiendomsselskap AS.

Kommunen har også mindre eierandeler i selskaper som utøver viktige oppgaver for kommunen. Eksempelvis Helgeland Kraft og Søndre Helgeland Miljøverk er selskaper som er offentlig eid av mange aktører. Gjennom å utøve viktige tjenester vil selskaper som dette være mer aktuelle for eierskapskontroll. En liten eierandel gjør at det for en enkeltkommune ikke nødvendigvis er hensiktsmessig å gjennomføre en eierskapskontroll, men heller at flere

kommuner går sammen for å bestille en felles eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i selskapet.

Eierskapskontroll må ikke nødvendigvis enten gjennomføres i kommunens generelle eierstyring eller i et enkeltsekskap. Det kan være aktuelt å gjennomføre kontroll på tvers av kommunens sekskaper, eksempelvis undersøke kjønnsbalanse i styrene, etiske retningslinjer i sekskapene og lignende. En slik kontroll på tvers av sekskaper ville vært mest aktuell dersom Vevelstad kommune hadde vedtatt en eiermelding som inneholdt forventninger til sekskapene om nettopp dette.

4.3.2 Forvaltningsrevisjon i sekskaper

Sekskaper som utøver viktige tjenester for kommunen, er spesielt aktuelle for forvaltningsrevisjon i sekskapet opp mot fastsatte målsettinger og den faktiske tjenesteutøvelsen.

Vevelstad Eiendomsselskap AS er heleid av kommunen. Sekskapet har til formål å drive forretningsdrift med hovedvekt på å eie, drive og videreutvikle næringseiendommer til næringsformål i Vevelstad kommune. Sekskapet skal videre utvikle produkter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre sekskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Sekskapet har ingen ansatte. Revisor vurderer sekskapet, med bakgrunn i eierandel, til å ha høy risiko og være svært aktuelt for forvaltningsrevisjon.

Horn Gass AS eies sammen med flere andre kommuner og private aktører. Sekskapet har som formål å arbeide for ilandføring av olje og gass til Nordland med prioritert på Horn i Brønnøy, samt delta i virksomhet i tilknytning til dette, herunder investeringer i næringsvirksomhet og eiendom. Revisor vurderer sekskapet til å ha lav risiko, da det ikke utøver essensielle tjenester for kommunen.

Helgeland Kraft produserer fornybar energi og leverer nett til hele Helgeland. Videre selger sekskapet strøm til hele landet. Sekskapet er eid av 14 kommuner på Helgeland. Sekskapet ble omdannet til konsern i 2018. Sekskapets tre virksomhetsområder er omdannet til heleide datterselskaper for hhv. Nett, vannkraft og strøm. Vevelstad kommune har en liten eierandel i sekskapet. Det ville likevel vært aktuelt å gjennomføre en revisjon som skissert for SHMIL, hvor flere eierkommuner går sammen om å gjennomføre forvaltningsrevisjon i et sekskap. Dette vil kunne være tidsbesparende og effektivt. Revisor vurderer at sekskapet har en moderat risiko for Vevelstad kommune.

Søndre Helgeland Miljøverk IKS håndterer eierkommunenes forpliktelser innen renovasjon og avfallsbehandling. Selskapet håndterer avfall fra til sammen 41 000 innbyggere. Selskapets hovedkontor ligger i Vefsn, hvor selskapet også har et deponi, optisk sorteringsanlegg, sorteringshall og lagerhall. Deponiet er godkjent for mottak av ordinært avfall og forurensede masser. Det er regionale avfallsmottak i Brønnøysund og Sandnessjøen, samt utendørs gjenbruksstasjoner i de øvrige kommunene. Selskapet har to datterselskaper; Retura SHMIL AS, som leverer avfallsløsninger for næringslivet og driver med containerutleie, samt SHMIL Logistics AS som organiserer all transport i selskapet. Renovasjon er en selvkosttjeneste med høye krav for eksempelvis materialgjenvinning. Dette gjør en forvaltningsrevisjon i selskapet svært aktuell. Siden eierskapet er fordelt på elleve kommuner, vil det kunne vært aktuelt å samkjøre en kontroll på tvers av kommunene. Lignende revisjon har blitt gjennomført i de interkommunale revisjonsselskapene Midtre Namdal Avfallsselskap IKS og Innherred Renovasjon IKS. Revisor vurderer på bakgrunn av at selskapet utøver en viktig tjeneste og samtidig er en selvkosttjeneste, at selskapet har en moderat risiko og bør få gjennomført forvaltningsrevisjon.

Helgeland Reiseliv AS eies sammen med andre kommuner i regionen og Helgeland museum. Selskapet har til formål å utvikle og markedsføre Helgeland som et foretrukket reisemål, og derigjennom skape merverdi for næringsaktørene og lokalsamfunnene, samt hva hermed står i forbindelse. Revisor vurderer at selskapet har lav risiko for kommunen, både med hensyn til eierandel og tjenesteutøvelse.

4.4 Forslag til tema for forvaltningsrevisjon

Tabellen nedenfor gir forslag til tema for forvaltningsrevisjon i uprioritert liste basert på revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Tabell 24. Forslag til tema for forvaltningsrevisjon (uprioritert)

Område	Risiko/formål
Barnehage	Tverrfaglig samarbeid, pedagognorm og samarbeid med hjemmet
Sykehjem og hjemmetjeneste	Rekruttering, bemanning, kompetanse og kvalitet i tjenesten
HMS	Arbeid med å forebygge og redusere sykefravær, og om arbeidet skjer i tråd med egne planer, rutiner og regelverk.
Etikk og varsling	Rutiner, retningslinjer. Kan ses i sammenheng med HMS-arbeidet.
Skole	Tidlig innsats, psykososialt miljø
Kultur/Idrett	Tilstrekkelig tilbud til barn og unge
Psykatri/rus	Kvalitet i tjenesten, ressurser og kompetanse
Vann og avløp	Selvkost, investeringsgrad og oppgraderingsbehov
Planarbeid	Kommunen har ikke fulgt egen planstrategi. Har kommunen tilstrekkelige, og oppdaterte planer for sin virksomhet?

KILDER

Statistikk er hentet fra KOSTRA, Statistisk sentralbyrå. Tallene gjelder for perioden 2016-2018. Det var ikke tilgjengelige tall for 2019 da revisor utarbeidet dokumentet.

Kommunale dokumenter:

- Årsmelding 2017 og 2018
- Økonomiplan
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Informasjon hentet på kommunens hjemmeside
- Aktuelle politiske saker
- Årsmelding 2017 PPT

Kommuneeeksterne dokumenter:

- Fylkesmannen i Nordland, tilsynsrapporter
- Helsetilsynet, tilsynsrapporter
- Ungdataundersøkelsen 2019
- Barnehagefakta.no, 2019
- Folkehelseprofil 2019

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Ulike kommunale dokumenter inngår i datagrunnlaget. En fullstendig oversikt over kilder vi har benyttet oss av finnes i kildelisten.

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA-tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag. Se kildelisten for utfyllende informasjon.

Intervju i kommunene

Det har blitt gjennomført et intervju med kommunens ledelse høsten 2018. Her deltok oppdragsansvarlig regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens. Tabell en gir en nærmere beskrivelse av ulik grad av sannsynlighet og tabell to forklarer beskrivelsen av ulik grad av konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Kompleksitet på området (iboende risiko)
- Risikoreduserende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 25. Beskrivelse av sannsynlighet

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Tabell 26. Beskrivelse av konsekvens

Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk Meget alvorlig	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes til lav, middels og høy risiko. Figuren nedenfor beskriver kombinasjonen av sannsynlighet og konsekvens som utgjør risikovurderingen. Rød

farge indikerer høy risiko og behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer middels risiko, og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Grønn farge indikerer lav risiko og et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Lite sannsynlig					
Usannsynlig					

Figur 9. Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens
1.

Figur 10. Risikovurdering

Risikovurderingene er oppsummert i figur to og visualisert som trafikkllys. Vurderinger som fører til henholdsvis lav, middels og høy risiko plasseres der de hører til i figuren.

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke

er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres på generelle risikoer for kommune-Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen som, men går ikke i detaljer på enkeltområder. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i begrenset informasjon på et overordnet nivå og har ikke gått nærmere inn i for eksempel ulike tjenesteområder. Kommunale dokumenter og statistikk gir et godt grunnlag på et overordnet nivå. I tillegg har revisor intervjuet eller vært i kontakt med kommunen for å innhente data. Vurderingene er et øyeblikksbilde, noe som betyr at det skjer eller kan avdekkes forhold i kommunen i etterkant, som det ikke var mulig å forstå ut fra vurderingene som ble gjort.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no